

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๖๐
วันอังคาร ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นางกิริระณา สุมาวงศ์ (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางชื่นสุนน นิวาทวงษ์

๓. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๔. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

๕. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๕๙ วันจันทร์ ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. รายงานผลการประชุมคณะกรรมการในประเด็นเรื่องบทบัญญัติของ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยอนุกรรมการส่วนมากเสนอให้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นใหม่ เนื่องจากการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันมีความก้าวหน้าไปมากกว่าเดิมโดยเป็นการทุจริตคอร์รัปชันในเชิงนโยบาย เช่น กรณีเปลี่ยนระบบการจัดเก็บภาษีสุราจากเดิมที่จัดเก็บภาษีตามราคาที่กำหนดซึ่งแต่ละผลิตภัณฑ์จะมีราคาจำหน่ายที่ต่างกัน เป็นจัดเก็บตามปริมาณที่กำหนดทำให้เกิดส่วนต่างภาษีและรัฐต้องสูญเสียรายได้ ซึ่งเป็นการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ทางด้านภาษีศุลกากรและสรรพสามิต เป็นต้น ดังนั้น หากกฎหมายยังคงลักษณะเดิมจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ ทั้งนี้ ขอเสนอเอกสาร “แนวทางและกลไกปฏิรูป ป.ป.ช.” ของพลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ อนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ให้ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป

ประธานกรรมการแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้มอบหมายให้นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการและนายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง เป็นผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ไปชี้แจงเรื่องกฎหมายพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการสิทธิการศึกษาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา โดยให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๖๐ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ ในการไต่สวนเพื่อวินิจฉัยว่าคดีมีมูลหรือไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงเองทั้งคณะ

(๒) แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน หรือองค์คณะพนักงานไต่สวน

(๓) มอบหมายเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง (๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเป็นการเฉพาะเรื่อง หรือมอบหมายไว้เป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวน และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๒) (๓) และ (๔)

ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ การไต่สวนตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการไต่สวน

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะขอขยายระยะเวลาการไต่สวน โดยให้ระบุเหตุผลความจำเป็นไว้ให้ชัดเจน และให้ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินหกเดือนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคหนึ่งเป็นการขยายวิธีการไต่สวนซึ่งในมาตรา ๔๕/๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงไว้ ส่วนความในวรรคสองและวรรคสามเป็นการเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการให้อำนาจเฉพาะตนแก่หัวหน้าพนักงานไต่สวนในการที่จะดำเนินการบางอย่างได้ และเพิ่มเรื่องกำหนดเวลาการไต่สวนเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนภายในระยะเวลาที่กำหนด

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรานี้คณะอนุกรรมการเห็นว่าควรกำหนดระยะเวลาการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาการพิจารณาสำนวนและการส่งฟ้องคดีทุจริตของอัยการตามที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เห็นว่าคดีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีทั้งคดีเล็กและคดีใหญ่ จึงควรกำหนดรูปแบบให้เหมาะสมกับลักษณะของคดี นอกจากนี้ คดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมากจะเริ่มจากการร่ำรวยผิดปกติเมื่อไต่สวนแล้วจึงขยายผลไปยังเรื่องทุจริต ดังนั้น การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อพิจารณาตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๖๑ จะมีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากภายหลังการไต่สวนแล้วผลการไต่สวนอาจขยายผลจากคดีเล็กกลายเป็นคดีใหญ่ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละคนควรมีความสามารถในการสืบสวนหาพยานหลักฐานเองได้ ส่วนการไต่สวนซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถมอบอำนาจให้คนอื่นได้ ดังนั้น ในการไต่สวนจึงต้องแยกออกเป็นขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไร โดยท้ายที่สุดอำนาจในการวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดจริงหรือไม่ ต้องเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า การให้อำนาจกรรมการ ป.ป.ช. คนใดคนหนึ่งในการวินิจฉัยเบื้องต้นว่าคดีมีมูลหรือไม่ จะเป็นการให้อำนาจมากเกินไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้อำนาจกรรมการ ป.ป.ช. คนใดคนหนึ่งในการวินิจฉัยเบื้องต้นว่าคดีมีมูลหรือไม่ เป็นเรื่องปกติในทางปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะเจ้าของสำนวน

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่เดิมมีความล่าช้าเนื่องจากต้องรอให้มีผู้ร้อง จากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอเอกสารหลักฐานและดำเนินการตามขั้นตอนในระบบราชการ ทั้งนี้ เห็นว่าการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทำงานในเชิงรุกโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ร้อง แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อเห็นว่ามีเรื่องที่ต้องไปไต่สวนในทางทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า

การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรทำงานในเชิงรุก กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริง ควรพิจารณาว่าจะมีรูปแบบใดที่จะส่งเสริมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง เช่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในชั้นแสวงหาข้อเท็จจริงมีความหลากหลาย กล่าวคือ นอกจากนิติกรแล้วอาจมีผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น เช่น นักบัญชี เป็นต้น และควรแบ่งประเภทคดีเป็นคดีเล็ก คดีกลาง และคดีใหญ่ เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการและการคำนวณงบประมาณ นอกจากนี้ เรื่องระยะเวลาในการแสวงหาข้อเท็จจริงก็เป็นประเด็นสำคัญ เพราะในบางครั้งคดีเริ่มจากคดีเล็กแล้วขยายผลเป็นคดีใหญ่จึงควรกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการกำหนดระยะเวลาอาจจะกำหนดเฉพาะเรื่องที่ไม่ต้องใช้ระยะเวลาเวลานาน ส่วนเรื่องที่มีความหลากหลายจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการแสวงหาและพิจารณาข้อเท็จจริง อาจผ่อนปรนขยายระยะเวลาได้ เหมือนกระบวนการพิจารณาของศาลซึ่งไม่สามารถกำหนดระยะเวลาได้ แต่วันที่ศาลพิจารณาแล้วเสร็จและต้องแถลงคำพิพากษา ในขั้นตอนดังกล่าวสามารถกำหนดระยะเวลาได้ ทั้งนี้ การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีการวางลำดับการดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อเรื่องอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้คณะพนักงานเจ้าหน้าที่จำนวนสามคน ประกอบด้วย หัวหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่หนึ่งคน ผู้ช่วยหัวหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่หนึ่งคน และพนักงานเจ้าหน้าที่หนึ่งคนร่วมกันสืบเสาะหาพยานหลักฐาน

๒. คณะพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) ต้องรายงานสรุปข้อเท็จจริงเท่าที่ได้รับข้อมูล แล้วมอบให้กรรมการ ป.ป.ช. คนใดคนหนึ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นว่าคดีมีมูลหรือไม่ ถ้าคดีมีมูลให้เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อวินิจฉัย ถ้าเห็นว่าไม่มีมูลให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อนำไปสู่การคุ้มครองตามขั้นตอนในร่างมาตรา ๕๙ ต่อไป

๓. ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะตั้งคณะอนุกรรมการที่ประกอบด้วยกรรมการ ป.ป.ช. และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นเพื่อดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือเรื่องตามมาตรา ๒๓๕ ของร่างรัฐธรรมนูญหรือการทำงานด้วยวิธีอื่น

๔. ให้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินว่าเมื่อใดที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่าอาจมีการทุจริตให้แจ้ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งคนไปร่วมดำเนินการและแสวงหาข้อเท็จจริงว่ามีการทุจริตหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจพบว่ามีความผิดปกติทางการเงิน ให้แจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมทั้งองค์กรอิสระอื่น ยกเว้นศาล ให้ร่วมดำเนินการต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากจะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำงานในเชิงรุกอาจต้องแก้ไขเชิงโครงสร้างของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และวางระบบใหม่ทั้งหมด เพราะการทำงานในเชิงรุกของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถทำได้ภายใต้กรอบโครงสร้างและระบบในปัจจุบัน โดยอาจกำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายสาขา เช่น ด้านบัญชี ด้านภาษา เป็นต้น เพื่อจะได้ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบใหม่ได้ และควรให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ในกรณีคดีใหญ่ควรออกแบบกระบวนการใดเป็นพิเศษไว้ในกฎหมายหรือไม่ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรวางลำดับการทำงานให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติมเป็นข้อ ๕ คือ ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่สุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมีมติด้วยคะแนนที่สูงพอสมควร เช่น คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม สั่งให้เจ้าหน้าที่นั้นพ้นจากราชการได้ และให้ถือเสมือนว่าตำแหน่งของเจ้าหน้าที่นั้นถูกยุบด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจที่แตกต่างจากเลขาธิการขององค์กรอิสระอื่น จึงอาจมีการวิ่งเต้นเพื่อมาดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

- การตรวจสอบทุจริตแบ่งเป็นการตรวจสอบทุจริตในกรณีเร่งด่วนและการตรวจสอบทุจริตกรณีปกติทั่วไป ซึ่งที่ผ่านมาการตรวจสอบทุจริตในกรณีเร่งด่วนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับคดีทุจริตโดยมีหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๖๐

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ ในกรณีจำเป็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน เพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการไต่สวนประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของผู้ถูกกล่าวหาและการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

ให้คณะกรรมการไต่สวนมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๓๔”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรคำนึงถึงการคัดเลือกคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย เนื่องจากที่ผ่านมากรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำงานล่าช้า

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นบุคคลภายนอกจึงไม่สามารถอุทิศเวลาในการทำงานได้อย่างเต็มที่ จึงควรให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นกรรมการไต่สวนเบื้องต้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถจ้างให้ผู้เชี่ยวชาญมาเป็นที่ปรึกษาให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยว่าควรเชิญกรรมการ ป.ป.ช. บางคนมาแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการหรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเชิญกรรมการ ป.ป.ช. บางคนอาจไม่เหมาะสม แต่สามารถเชิญอดีตกรรมการ ป.ป.ช. มาให้ความเห็นต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้

- ที่ผ่านมากองกรรมการ ป.ป.ช. สอบสวนหรือตรวจสอบคดีทุจริตจากข้อมูลที่เป็นเอกสารเท่านั้น จึงทำให้การสอบสวนคดีทุจริตเป็นไปอย่างล่าช้า โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเข้าไปตรวจสอบเรื่องความร้ายแรงผิดปกติกของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างจริงจัง และควรดำเนินงานในเชิงการป้องกันการทุจริตมากกว่าการปราบปรามทุจริต

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า

อาจเชิญอดีตกรรมการ ป.ป.ช. บางคนมาเป็นที่ปรึกษาในคณะกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถูกจัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปราบปรามการทุจริต ส่วนการป้องกันการทุจริตนั้นเห็นว่ากระทำได้ยาก จึงควรกำหนดแนวทางการตรวจสอบการทุจริตให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะใช้วิธีการประชุมหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตได้ ทั้งนี้ ขอให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๑ ให้มีหลักการที่สอดคล้องกับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๕๙ และร่างมาตรา ๖๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๑

มาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ การไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๖๐ (๒) และ (๓) แล้วแต่กรณี ร่วมดำเนินการอย่างน้อยสองคน

ในการไต่สวนข้อเท็จจริงให้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายประกอบด้วย

ห้ามมิให้ทำหรือจัดทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้อำลับังคับหรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ ในเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง

การไต่สวนปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว พนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๒ นำหลักการมาจากมาตรา ๔๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยคณะกรรมการได้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนของการไต่สวนปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำตามวรรคสี่ ให้สามารถกระทำการโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใดได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสี่ที่กำหนดให้การไต่สวนปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำสามารถกระทำได้โดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใดและให้พยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้น จะทำให้กระบวนการไต่สวนมีความยุ่งยากมากขึ้น ทั้งนี้ ขอให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๑ ให้มีหลักการที่สอดคล้องกับระบบการไต่สวนเบื้องต้นที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๑

มาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ การไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้มีการไต่สวนสาธารณะ ในคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการไต่สวนข้อเท็จจริงทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใด โดยพิจารณาถึงเหตุผล และความจำเป็นดังต่อไปนี้

(๑) ความร้ายแรงของลักษณะความผิดและผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) ประโยชน์ของการเปิดเผยสู่สาธารณะ

(๓) การคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดี

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการไต่สวนสาธารณะ และวิธีพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชีนสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกเว้นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เหตุผลว่า ร่างมาตรา ๖๓ เป็นเรื่องการไต่สวนสาธารณะซึ่งนำมาจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตเกี่ยวกับการรายงานต่อสาธารณะ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการตามหลักการของต่างประเทศอาจไม่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และขอให้คณะอนุกรรมการยกเว้นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๓ ในลักษณะว่าร่างมาตรา ๖๓ จะทำให้การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกิดประสิทธิภาพอย่างไร

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๓

มาตรา ๖๔

“มาตรา ๖๔ ในระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังดำเนินการไต่สวนอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ให้คณะกรรมการไต่สวน องค์คณะพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ตามมาตรา ๖๐ แล้วแต่กรณี มีอำนาจไต่สวนเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลนั้นต่อไปได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

(๑) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือบุคคลใดกระทำเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับหรือให้ ขอให้ รับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชี่ยวว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือใช้อิทธิพลเพื่อบังคับหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

(๒) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวข้องกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันนั้น จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๔ อาจทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ จึงขอให้คณะอนุกรรมการยกเว้นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๔ ให้มีหลักการว่า เมื่อกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบการทุจริตทุกกรณีแล้วจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขในการเข้าไปตรวจสอบเรื่องทุจริตมากเกินไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๔

มาตรา ๖๕

“มาตรา ๖๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่า มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการ โอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วม ในการกระทำความผิด ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้น ไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้เป็นการขยายความเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อาจไม่ครอบคลุมการ ตรวจสอบการทุจริตในกรณีอื่น เช่น การยื่นภาษีเท็จ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจตามร่างมาตรา ๖๕ ก็ต่อเมื่อได้มีการ ชี้มูลความผิดของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องชี้มูลความผิดก่อนที่จะมีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน นั้นไว้ชั่วคราวตามร่างมาตรา ๖๕ อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาโอนหรือโยกย้ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดจนไม่สามารถตรวจสอบได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ก่อนมีการชี้มูลความผิดอาจไม่เหมาะสม

นางชื่นสม นินาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความร้ายแรงผิดปกตินั้น แต่ร่างมาตรา ๖๕ เป็นการขยายความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินในทุกกรณี

ประธานกรรมการขอให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๕ ให้มีหลักการว่า ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามร่างมาตรา ๖๕ ได้ก็ต่อเมื่อมีการชี้มูลความผิดแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๕

มาตรา ๖๖

“มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหากเห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้เรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐาน หรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

ข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีระเบียบในการดำเนินการตามร่างมาตรานี้อยู่แล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดเพียงหลักการในแต่ละเรื่อง เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปออกระเบียบในการดำเนินการต่อไป แต่หลักการในร่างมาตรา ๖๒ ถึงร่างมาตรา ๖๖ เป็นการนำวิธีปฏิบัติมากำหนดไว้ในกฎหมาย

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ตั้งข้อสังเกตว่า หลักการของร่างมาตรา ๖๖ ทำให้เกิดการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๖๖

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดวิธีปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้นไม่ต้องกำหนดไว้ในกฎหมาย แต่การกำหนดวิธีปฏิบัติให้กับบุคคลภายนอกจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน ทั้งนี้ ขอให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๖๖ โดยกำหนดวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาตามวรรคสามให้ชัดเจนด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๖

มาตรา ๖๗

“มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะมารับทราบข้อกล่าวหาด้วยตนเอง ผู้ถูกกล่าวหาจะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจมารับบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวนและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาได้ตามวรรคสอง ให้สามารถดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ แต่ไม่ตัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสามที่กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาควรมีสิทธิที่จะชี้แจงหรือแสดงพยานหลักฐานว่าตนเองไม่ได้กระทำความผิดหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำวินิจฉัยและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรพิจารณาพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหาเพื่อมีคำวินิจฉัยใหม่ด้วย

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า ควรให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีโอกาสทราบถึงกำหนดวันเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวินิจฉัยเรื่องของตนเอง เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถเข้ามาชี้แจงหรือแสดงพยานหลักฐานก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีคำวินิจฉัย

- เคยเกิดกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดของคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานของรัฐบางแห่ง แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่ากรรมการจัดซื้อจัดจ้างบางคนที่ถูกชี้มูลความผิดไม่ได้เข้าร่วมประชุมและร่วมลงมติ เนื่องจากเดินทางไปต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถแก้ไขคำสั่งชี้มูลความผิดของกรรมการจัดซื้อจัดจ้างผู้นั้นได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดในลักษณะว่าหากมีข้อเท็จจริงใดที่พิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดแล้ว ให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถเสนอพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในช่วงเวลาใดก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะฟ้องคดีต่อศาลได้ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาพยานหลักฐานนั้นเพื่อมีคำวินิจฉัยใหม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๓๙ (๑) กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีพยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี สามารถเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้พิจารณาใหม่ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อลงโทษผู้ถูกกล่าวหาไปแล้ว แต่หากปรากฏพยานหลักฐานใหม่ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดจริง ก็สามารถกลับคำวินิจฉัยได้ และหากผู้บังคับบัญชาได้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถแจ้งผู้บังคับบัญชาให้แก้ไขคำสั่งใหม่ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๗

มาตรา ๖๘

“มาตรา ๖๘ ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ก่อนชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิเข้าตรวจดูพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวน เพื่อประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่เป็นคำกล่าวหา บันทึกปากคำบุคคลหรือบันทึกความเห็นหรือพยานหลักฐานใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูไม่ได้

ในกรณีพยานหลักฐานใดถ้าเปิดเผยแล้วอาจทำให้มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะในฐานะใดๆ หรือจะกระทบต่อสาระสำคัญของสำนวนการไต่สวน หรือจะทำให้การไต่สวนไม่มี

ประสิทธิภาพ หรือพยานหลักฐานนั้นปรากฏข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นเอกสารลับของทางราชการ ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูพยานหลักฐานนั้นไม่ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเข้าตรวจดูพยานหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ควรแก้ไขเป็น “ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ก่อนชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิเข้าตรวจดูพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวน เพื่อประกอบการชี้แจง แก่ข้อกล่าวหา เว้นแต่ ยื่นคำขอ บันทึกลงคำบุคคลหรือบันทึกความเห็นหรือพยานหลักฐานใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูไม่ได้” เนื่องจาก การตัดคำว่า “เป็นคำกล่าวหา” ออก ทำให้เข้าใจความหมายของความในวรรคหนึ่งได้ดียิ่งขึ้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๘ ควรเป็นบทบัญญัติ เรื่องสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการตรวจดูพยานหลักฐานและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับข้อกล่าวหา แต่ความใน วรรคสองกลับกำหนดดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการเปิดเผยพยานหลักฐานไว้อย่างกว้างขวาง ทำให้เป็นการ จำกัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดีพอสมควร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า โดยปกติต้องดำเนินการส่ง คำกล่าวหาให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาทราบและให้สิทธิตรวจดูพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับประเด็นตามข้อกล่าวหาได้ มิฉะนั้น ผู้ถูกกล่าวหาย่อมไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ บันทึกปากคำบุคคลหรือพยาน ก็ยังสามารถตรวจดูได้ โดยให้ปกปิดรายชื่อของพยานดังกล่าวไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเปิดเผยบันทึกปากคำบุคคลหรือพยานอาจทำให้มีการข่มขู่พยาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรูปคดีได้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า สิทธิในการตรวจสอบพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหา ว่าสามารถขอตรวจสอบพยานหลักฐานได้ในขั้นตอนใดเป็นปัญหาในทุกประเทศ ทั้งนี้ ผู้ถูกกล่าวหา ควรจะมีสิทธิตรวจสอบพยานหลักฐานได้ในกรณีที่มีการรวบรวมพยานหลักฐานครบถ้วนแล้ว เนื่องจากหากให้ ผู้ถูกกล่าวหาตรวจสอบพยานหลักฐานได้ในขั้นของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะส่งผลกระทบต่อ การต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหา และทำให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานแตกต่างไปจากชั้นการสอบสวนของ เจ้าหน้าที่ได้ อย่างไรก็ตาม ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาตรวจสอบพยานหลักฐานซึ่งปกปิดรายชื่อของพยาน โดยต้องไม่ใช่สรุปพยานหลักฐานที่ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาหลงประเด็นในการต่อสู้คดี

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรชี้แจงให้นำหนักให้รอบคอบระหว่างสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการตรวจสอบ พยานหลักฐานกับความปลอดภัยในการคุ้มครองผู้กล่าวหาและพยานรวมถึงผลกระทบต่อรูปคดี ทั้งนี้ อาจต้องบัญญัติคุ้มครองว่าผู้ถูกกล่าวหาจะไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเพราะเหตุที่ได้กล่าวหาบุคคลใดว่า กระทำความผิด เว้นแต่เป็นการกล่าวหาโดยรู้ว่าเป็นความเท็จ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า จากการติดตามข่าวสารในปัจจุบันมีประเด็นเรื่อง การให้การอันเป็นเท็จของพยาน ซึ่งมีการกล่าวหาแม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะบันทึกคำให้การของพยานแตกต่าง ไปจากที่พยานได้ให้การไว้ แต่หากภายหลังพยานได้ลงลายมือชื่อรับรองว่าคำให้การดังกล่าวถูกต้องตรงตาม ความจริง พยานอาจต้องรับผิดชอบให้การอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานได้ ซึ่งอาจเป็นหลักการที่ไม่ถูกต้อง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๘

มาตรา ๖๙

“มาตรา ๖๙ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ให้มีสิทธินำพยานความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๐

“มาตรา ๗๐ ในการไต่สวนหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๐ เป็นบทบัญญัติที่มีปัญหาว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวน ปรากฏว่าหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ถูกกล่าวหาไม่ปฏิบัติตามจะมีกระบวนการลงโทษอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้บังคับบัญชาที่ไม่สั่งพักราชการหรือพักงานตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องไป โดยถือว่าผู้บังคับบัญชากระทำการทุจริตหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ควรเพิ่มบทบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงานผู้ถูกกล่าวหาได้ หากไปกระทำการข่มขู่พยานในคดีรวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาในการสั่งพักราชการหรือพักงานให้ชัดเจน เพื่อไม่เป็นการจำกัดโอกาสของผู้ถูกกล่าวหาในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ในอนาคต

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๗๐

มาตรา ๗๑

“มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำพยานหลักฐาน ที่ได้จากการไต่สวนหรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศคดีใดคดีหนึ่ง มาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชีนุสมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า โดยปกติวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้พยานหลักฐานมาจากต่างประเทศจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา โดยต้องมีผู้ประสานงานกลางซึ่งปัจจุบันเป็นอำนาจของอัยการสูงสุดหรือผู้ที่อัยการสูงสุดมอบหมาย ทั้งนี้ ร่างมาตรา ๗๑ เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนหรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศคดีใดคดีหนึ่ง มาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่ได้ โดยไม่ต้องใช้กระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การนำพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนหรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องบัญญัติหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการพิจารณาคดี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๗๑

มาตรา ๗๒

“มาตรา ๗๒ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าพยานหลักฐานใดในสำนวนการไต่สวนซึ่งต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยานในภายหลังกคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๒ ควรนำบทบัญญัติเรื่องการขอให้ศาลสืบพยานหลักฐานล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาพิจารณาประกอบด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๗๒

อนึ่ง นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง แจ้งต่อที่ประชุมว่า ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำเอกสารเกี่ยวกับการสอบสวนการทุจริตของประเทศญี่ปุ่นมามอบให้กรรมการทุกท่าน เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยองค์กรหลักที่มีอำนาจหน้าที่หลักในการสอบสวนการกระทำการทุจริตในประเทศญี่ปุ่น คือ พนักงานอัยการ ทั้งนี้ ในเอกสารจะมีข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการในการแสวงหาข้อเท็จจริงรวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีสถาบันวิธี คือ

- ๑) การรับเรื่องร้องเรียนจากบุคคลทั่วไป
- ๒) การแสวงหาข้อเท็จจริงจากรายงานการประชุม หรือตามที่

หนังสือพิมพ์รายงานข่าว และ ๓) การแสวงหาข้อเท็จจริงโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. พบเห็นการกระทำ ความผิดโดยชัดแจ้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในประเทศ ญี่ปุ่นหรือประเทศเกาหลีใต้ พนักงานอัยการสามารถดำเนินคดีได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากไม่มีขั้นตอนและ กระบวนการที่ยุ่งยากในการดำเนินคดี เช่น ไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ในคดีก่อน เป็นต้น

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายนฤพนธ์ จุสีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์